

Κ.Ε.

Αριθμός 2367/2021

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Γ΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 16 Σεπτεμβρίου 2021, με την εξής σύνθεση: Π. Ευστρατίου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Γ΄ Τμήματος, Α.-Μ. Παπαδημητρίου, Β. Ανδρουλάκης, Σ. Κτιστάκη, Αικ. Ρωξάνα, Σύμβουλοι, Ε. Αργυρός, Α. Παπαϊωάννου, Πάρεδροι. Γραμματέας ο Ν. Βασιλόπουλος.

Για να δικάσει την από 28 Αυγούστου 2020 αίτηση:

της Ιφιγένειας Σμυρνή του Κωνσταντίνου, κατοίκου Ν. Ψυχικού Αττικής (Ευγενίδου 3), η οποία παρέστη με τον δικηγόρο Αναστάσιο Βάππα (Α.Μ. 22307), που τον διόρισε στο ακροατήριο,

κατά του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, ο οποίος παρέστη με την Αφροδίτη Καρούκη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή η αιτούσα επιδιώκει να ακυρωθεί η υπ' αριθ. 108357/Ε3/21.8.2020 εγκύκλιος της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαιδευτικού Προσωπικού Π.Ε. & Δ.Ε. του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της εισηγήτριας, Παρέδρου Α. Παπαϊωάννου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο της αιτούσας, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση, και την αντιπρόσωπο του Υπουργού, η οποία ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

./.

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο ν Ν ό μ ο

1. Επειδή, η κρινόμενη αίτηση, για την άσκηση της οποίας έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό πληρωμής 348067082950 1102 0052/2020), εισάγεται προς εκδίκαση στην επταμελή σύνθεση, κατόπιν της 724/2021 αποφάσεως του Τμήματος, λόγω της σπουδαιότητας των ζητημάτων που ανέκυψαν, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 5 του π.δ. 18/1989 (Α' 8).

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή η αιτούσα, εκπαιδευτικός της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, διορισθείσα στις 19.8.2020, και μητέρα ενός τέκνου, το οποίο γεννήθηκε στις 29.6.2018, ζητεί την ακύρωση της 108357/Ε3/21.8.2020 πράξεως της Προϊσταμένης της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαιδευτικού Προσωπικού Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, με θέμα τη «χορήγηση άδειας ανατροφής με αποδοχές σε νεοδιόριστο εκπαιδευτικό». Η πράξη αυτή, εκδοθείσα υπό τον τύπο ερμηνευτικής εγκυκλίου, προβλέπει ότι: α) εκπαιδευτικός που κατά την ημερομηνία διορισμού έχει τέκνο άνω των δύο ετών δεν δικαιούται άδεια ανατροφής και β) εκπαιδευτικός που κατά την ημερομηνία διορισμού έχει τέκνο κάτω των δύο ετών δικαιούται τμήμα της εννεάμηνης άδειας ανατροφής, το οποίο υπολογίζεται αναλογικά, με βάση το διάστημα που ο εκπαιδευτικός θα ελάμβανε μειωμένο ωράριο μετά τη λήξη της άδειας λοχείας και μέχρι τη συμπλήρωση της ηλικίας των δύο ετών (24 μηνών) του τέκνου.

3. Επειδή, στις παραγράφους 1 και 5 του άρθρου 21 του Συντάγματος, όπως ισχύει μετά την αναθεώρησή του με το Ψήφισμα της 6.4.2001 της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων, ορίζονται τα εξής: «1. Η οικογένεια ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του Κράτους. ... 2. ... 5. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή δημογραφικής πολιτικής, καθώς και η λήψη των αναγκαίων μέτρων

αποτελεί υποχρέωση του Κράτους».

4. Επειδή, η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως διαμορφώθηκε με τη Συνθήκη της Λισαβόνας της 13.12.2007, η οποία κυρώθηκε με τον ν. 3671/2008 (Α' 129) και ισχύει από 1.12.2009 (βλ. πλέον ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ε.Ε. και της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ε.Ε. στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2016/C 202/01), ορίζει στο άρθρο 6 (πρώην άρθρο 6 Συνθήκης Ε.Ε.) ότι: «Η Ένωση αναγνωρίζει τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τις αρχές που περιέχονται στο Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ... ο οποίος έχει το ίδιο νομικό κύρος με τις Συνθήκες». Περαιτέρω, ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 202/02) ορίζει στο άρθρο 24 ότι: «1. Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην προστασία και τη φροντίδα που απαιτούνται για την καλή διαβίωσή τους. ... 2. Σε όλες τις πράξεις που αφορούν τα παιδιά, είτε επιχειρούνται από δημόσιες αρχές είτε από ιδιωτικούς οργανισμούς, πρωταρχική σημασία πρέπει να δίνεται στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού. 3. ...» και στο άρθρο 33 ότι: «1. Εξασφαλίζεται η νομική, οικονομική και κοινωνική προστασία της οικογένειας. 2. Κάθε πρόσωπο, προκειμένου να μπορεί να συνδυάζει την οικογενειακή με την επαγγελματική ζωή του, έχει ... δικαίωμα αμειβόμενης άδειας μητρότητας και γονικής άδειας μετά τη γέννηση ή την υιοθεσία παιδιού».

5. Επειδή, η οδηγία 2010/18/ΕΕ του Συμβουλίου της 8ης Μαρτίου 2010 (ΕΕ L 68 της 18.3.2010) σχετικά με την εφαρμογή της αναθεωρημένης συμφωνίας - πλαίσιο για τη γονική άδεια που συνήφθη από τις οργανώσεις BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP και ETUC και την κατάργηση της οδηγίας 96/34/ΕΚ αναφέρει στην αιτιολογική σκέψη 1 ότι: «Το άρθρο 153 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ("ΣΛΕΕ") επιτρέπει στην [Ευρωπαϊκή] Ένωση να υποστηρίζει και να συμπληρώνει τις δραστηριότητες των κρατών μελών, μεταξύ άλλων, στον τομέα της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών όσον αφορά τις

ευκαιρίες στην αγορά εργασίας και τη μεταχείριση στην εργασία», στο δε άρθρο 3 παράγραφος 1 ορίζει ότι: «Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία ή εξασφαλίζουν ότι οι κοινωνικοί εταίροι έχουν εισαγάγει τα αναγκαία μέτρα μέσω συμφωνίας έως τις 8 Μαρτίου 2012 το αργότερο ... ». Περαιτέρω, η αναθεωρημένη συμφωνία – πλαίσιο της 18ης Ιουνίου 2009 για τη γονική άδεια, η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα της ανωτέρω οδηγίας 2010/18/ΕΕ, ορίζει στη ρήτρα 2, η οποία φέρει τον τίτλο «Γονική άδεια», ότι: «1 Η παρούσα συμφωνία παρέχει ατομικό δικαίωμα γονικής άδειας σε εργαζόμενους άνδρες και γυναίκες, λόγω γέννησης ή υιοθεσίας παιδιού, έτσι ώστε να μπορούν να ασχοληθούν με το παιδί αυτό μέχρι μιας ορισμένης ηλικίας που μπορεί να φθάνει μέχρι τα οκτώ έτη και προσδιορίζεται από τα κράτη μέλη και/ή τους κοινωνικούς εταίρους. 2. Η άδεια χορηγείται για περίοδο τουλάχιστον τεσσάρων μηνών και, με σκοπό την ισότητα των ευκαιριών και της μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών, θα πρέπει καταρχήν να είναι αμεταβίβαστη. ... », ενώ στη ρήτρα 3, η οποία τιτλοφορείται «Όροι της εφαρμογής», ορίζονται τα εξής: «1. Οι προϋποθέσεις πρόσβασης και οι τρόποι εφαρμογής της γονικής άδειας ορίζονται από το δίκαιο και/ή τις συλλογικές συμβάσεις στα κράτη μέλη, ενόσω τηρούνται οι ελάχιστες απαιτήσεις της παρούσας συμφωνίας. Τα κράτη μέλη και/ή οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν συγκεκριμένα: α) να αποφασίζουν αν η γονική άδεια χορηγείται κατά πλήρη χρόνο, κατά μερικό χρόνο, κατά τρόπο αποσπασματικό ή με τη μορφή χρονικής πίστωσης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες τόσο των εργοδοτών όσο και των εργαζομένων, β) να εξαρτούν το δικαίωμα της γονικής άδειας από περίοδο εργασίας και/ή περίοδο αρχαιότητας που δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος ... γ) ... ».

6. Επειδή, από το άρθρο 21 του Συντάγματος, που αποσκοπεί στην αντιμετώπιση του οξυμένου δημογραφικού προβλήματος της χώρας και θέτει τη μητρότητα και την παιδική ηλικία υπό την προστασία του

κράτους, απορρέει υποχρέωση του κοινού νομοθέτη να θεσπίζει ρυθμίσεις για τη χορήγηση άδειας με σκοπό την ανατροφή των τέκνων των εργαζομένων. Η υποχρέωση αυτή απορρέει, επίσης, από το άρθρο 33 παρ. 2 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελεί δε αρχή του ενωσιακού δικαίου περί συμφιλίωσης της οικογενειακής και της επαγγελματικής ζωής, η οποία εκφράσθηκε αρχικά με τις διατάξεις της οδηγίας 96/34/ΕΚ του Συμβουλίου της 3.6.1996 (L 145 της 19.6.1996) και ήδη με τις διατάξεις της οδηγίας 2010/18/ΕΕ. Προς εκπλήρωση αυτής της συνταγματικής και ενωσιακής επιταγής ο νομοθέτης διαθέτει ευρεία καταρχήν ευχέρεια ως προς τον καθορισμό των προϋποθέσεων χορήγησης της άδειας ανατροφής τέκνου, της χρονικής διάρκειάς της, καθώς και του τρόπου χορήγησής της (ΣΤΕ Ολ. 2511/2016, 3590 - 3591/2013, ΣΤΕ 837/2019 κ.ά.). Δεσμεύεται, πάντως, αυτός, ως προς τη μεν χρονική διάρκεια της άδειας, από το ελάχιστο όριο των τεσσάρων μηνών που θέτει η οδηγία 2010/18/ΕΕ, ενώ, περαιτέρω, δεν μπορεί να εξαρτήσει τη χορήγησή της από την απασχόληση του αιτούντος γονέα για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει το επιτρεπόμενο από την οδηγία όριο του ενός έτους ή, κατά τα ήδη κριθέντα από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από την προϋπόθεση να έχει ο γονέας την ιδιότητα του εργαζομένου κατά τον χρόνο της γέννησης (ή υιοθεσίας) του τέκνου του (βλ. απόφαση Δ.Ε.Ε. της 25.2.2021, C-129/20, Caisse pour l' avenir des enfants, σκ. 40 - 41 και 46-51).

7. Επειδή, στο άρθρο 53 του ν. 2721/1999 (Α' 112) ορίζεται ότι: «1. ... 2. Οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης, υπάγονται στις διατάξεις του ν. 2683/1999 "Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ ... " από την ημερομηνία ισχύος του, με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων των επόμενων περιπτώσεων και με εξαίρεση τα θέματα τα οποία ρυθμίζονται από ειδικές γι' αυτούς διατάξεις: α) Οι μητέρες τακτικοί εκπαιδευτικοί μπορούν να

επιλέγουν τη χορήγηση άδειας εννέα (9) μηνών με αποδοχές για ανατροφή παιδιού του άρθρου 53 ή τις διευκολύνσεις της παραγράφου 8 του άρθρου 13 του ν. 1566/1985 (ΦΕΚ 167 Α') και του άρθρου 30 παρ. 14 του ν. 2083/1992 (ΦΕΚ 159 Α') β) ... ». Εξάλλου, ο ισχύων Κώδικας Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007 (Α' 26), επαναλαμβάνοντας κατά τα ουσιώδη στοιχεία τους τις σχετικές προβλέψεις του προϊσχύσαντος Κώδικα (ν. 2683/1999), ορίζει στην παρ. 2 του άρθρου 53, όπως αντικαταστάθηκε η παράγραφος αυτή με το άρθρο 47 παρ. 4 περίπτ. α' του ν. 4674/2020 (Α' 53/11.3.2020), ότι: «Ο χρόνος εργασίας του υπαλλήλου που είναι γονέας μειώνεται κατά δύο (2) ώρες ημερησίως, εφόσον έχει τέκνα ηλικίας έως δύο (2) ετών, και κατά μία (1) ώρα, εφόσον έχει τέκνα ηλικίας από (2) έως τεσσάρων (4) ετών. Υπάλληλος που είναι γονέας δικαιούται εννέα (9) μήνες άδεια με αποδοχές για ανατροφή παιδιού, εφόσον δεν κάνει χρήση του μειωμένου ωραρίου που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο. Υπάλληλος που υιοθετεί ή αναδέχεται τέκνο ηλικίας έως τεσσάρων (4) ετών, δικαιούται, κατ' εξαίρεση, τη χορήγηση του συνόλου της άδειας των εννέα (9) μηνών που προβλέπεται στην παρούσα, εφόσον, μετά από την άδεια της παραγράφου 9 [άδεια τριών μηνών με πλήρεις αποδοχές εντός του πρώτου εξαμήνου μετά την περαίωση της διαδικασίας της υιοθεσίας ή της αναδοχής] και μέχρι το τέκνο να συμπληρώσει την ηλικία των τεσσάρων (4) ετών, αιτηθεί να του χορηγηθεί η συνεχόμενη άδεια έναντι της διευκόλυνσης του μειωμένου ωραρίου. Εάν μέχρι τη συμπλήρωση των τεσσάρων (4) ετών απομένει διάστημα μικρότερο των εννέα (9) μηνών, χορηγείται άδεια για το διάστημα που υπολείπεται. Για τον γονέα που είναι άγαμος ή χήρος ή διαζευγμένος ή έχει αναπηρία 67% και άνω, το κατά μία (1) ώρα μειωμένο ωράριο του πρώτου εδαφίου ή η άδεια του δεύτερου εδαφίου προσαυξάνονται κατά έξι (6) μήνες ή έναν (1) μήνα, αντίστοιχα. ... Υπάλληλος που αποκτά δίδυμα, τρίδυμα ή και περισσότερα τέκνα

δικαιούται επιπλέον άδεια ανατροφής έξι (6) μηνών με αποδοχές για κάθε τέκνο πέραν του ενός». Περαιτέρω, στην παρ. 8 του άρθρου 13 του ν. 1566/1985 (Α' 167), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 245 του ν. 4512/2018 (Α' 5), ορίζεται ότι: «Οι εκπαιδευτικοί των σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης παραμένουν υποχρεωτικά στο σχολείο τους στις εργάσιμες ημέρες, πέρα από τις ώρες διδασκαλίας, όχι όμως πέρα από έξι (6) ώρες την ημέρα ή τριάντα (30) ώρες την εβδομάδα και με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του Κεφαλαίου ΣΤ' του άρθρου 11, για την προσφορά και άλλων υπηρεσιών που ανατίθενται από τα όργανα διοίκησης του σχολείου και συνδέονται με το γενικότερο εκπαιδευτικό έργο ... Με την επιφύλαξη της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 53 του ν. 2721/1999 (Α' 112), από τις πρόσθετες αυτές υπηρεσίες απαλλάσσεται ο γονέας παιδιού μέχρι δύο ετών», στη δε παρ. 14 του άρθρου 30 του ν. 2083/1992 (Α' 159) ορίζονται τα εξής: «α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μπορεί να καθορίζεται μειωμένο διδακτικό ωράριο για τις μητέρες εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και εκκλησιαστικής εκπαίδευσης. Η μείωση θα ισχύει από την ημέρα γέννησης του τέκνου και εφόσον βρίσκεται σε ζωή και δεν θα είναι μεγαλύτερη των δύο ωρών εβδομαδιαίως για τα δύο πρώτα χρόνια. β) ...». Κατ' εξουσιοδότηση, τέλος, της τελευταίας αυτής διατάξεως του ν. 2083/1992 εκδόθηκε η ΙΒ/12480/30.12.1992 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Β' 750), με το άρθρο μόνο της οποίας καθορίστηκε «μειωμένο το διδακτικό ωράριο των μητέρων εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και εκκλησιαστικής εκπαίδευσης για τα δύο πρώτα χρόνια, δύο (2) ώρες εβδομαδιαίως».

8. Επειδή, επ' ευκαιρία υποβολής ερωτημάτων προς παροχή διευκρινίσεων αναφορικά με τη χορήγηση άδειας ανατροφής τέκνου με αποδοχές σε νεοδιόριστους εκπαιδευτικούς, με την προσβαλλόμενη

πράξη γνωστοποιήθηκαν στις Διευθύνσεις και τις Περιφερειακές Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης τα εξής: «1. Η άδεια ανατροφής των εννέα μηνών χορηγείται αντί του μειωμένου ωραρίου, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 53 του ν. 3528/2007 ... και τις ειδικές διατάξεις της παρ. 2α του άρθρου 53 του ν. 2721/1999 ... Στην περίπτωση των εκπαιδευτικών, η διευκόλυνση της μείωσης ωραρίου είναι μείωση του διδακτικού τους ωραρίου κατά δύο (2) ώρες την εβδομάδα μέχρι τη συμπλήρωση των δύο (2) ετών του τέκνου ... Σύμφωνα με την 64/2008 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έχει γίνει αποδεκτή από τον τότε Υπουργό Εσωτερικών, η διάρκεια της άδειας ανατροφής στην περίπτωση υπαλλήλου ο οποίος κατά τον χρόνο του διορισμού του έχει ήδη τέκνο ηλικίας κάτω των τεσσάρων (4) ετών ποσοτικώς περιορίζεται και έχει τόση διάρκεια σε μήνες όση το άθροισμα των ωρών του μειωμένου ωραρίου που θα ελάμβανε ο γονέας μέχρι τη συμπλήρωση των ετών διευκόλυνσης του μειωμένου ωραρίου του τέκνου του. Κατά συνέπεια, εκπαιδευτικός ... που κατά την ημερομηνία διορισμού του/της έχει τέκνο άνω των δύο ετών, δεν δικαιούται άδεια ανατροφής. 2. Εκπαιδευτικός ... που κατά την ημερομηνία διορισμού έχει τέκνο κάτω των δύο ετών δικαιούται τμήμα της εννεάμηνης άδειας ανατροφής, το οποίο υπολογίζεται αναλογικά, με βάση το διάστημα που ο/η εκπαιδευτικός θα ελάμβανε μειωμένο ωράριο μετά τη λήξη της άδειας λοχείας (μητρότητας) και μέχρι τη συμπλήρωση των δύο ετών του παιδιού, δηλαδή μέχρι την ηλικία των 24 μηνών του παιδιού. Με δεδομένο, λοιπόν, ότι εννέα (9) μήνες αντιστοιχούν σε $24 - 3 = 21$ μήνες μειωμένου ωραρίου, αναλυτικά, το τμήμα της άδειας ανατροφής που δικαιούται ο/η εκπαιδευτικός υπολογίζεται ως εξής (σε μήνες): ... Στην περίπτωση του γονέα που είναι άγαμος ή χήρος ή διαζευγμένος ή έχει αναπηρία 67% και άνω, η εννεάμηνη άδεια ανατροφής τέκνου προσαυξάνεται κατά έναν μήνα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 53 του ν. 3528/2007 ... και ως εκ τούτου ο τύπος διαμορφώνεται

ως εξής: ... 3. ... 5. Το τμήμα της εννεάμηνης άδειας ανατροφής που προκύπτει από τα ανωτέρω μπορεί να χορηγηθεί μέχρι το παιδί να γίνει τεσσάρων (4) ετών, κατ' αναλογία προς τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα που ισχύουν για τους δημόσιους υπαλλήλους (σχετική και η 64/2008 Γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ.). 6. ... ».

9. Επειδή, η αιτούσα ισχυρίζεται ότι με την προσβαλλόμενη πράξη, η οποία έχει εκδοθεί υπό τον τύπο ερμηνευτικής εγκυκλίου, εισάγεται κανονιστική ρύθμιση, με την οποία αφενός μειώνεται για τους γονείς εκπαιδευτικούς η ανώτατη ηλικία του τέκνου για το οποίο δικαιούνται να λάβουν άδεια ανατροφής με αποδοχές από τα τέσσερα στα δύο έτη και αφετέρου περιορίζεται η χρονική διάρκεια της άδειας που λαμβάνουν οι γονείς εκπαιδευτικοί για τέκνο που δεν έχει υπερβεί, κατά τον χρόνο διορισμού τους, το ανώτατο ηλικιακό όριο των δύο ετών. Συνεπώς, κατά τους ισχυρισμούς της αιτούσας, η προσβαλλόμενη πράξη δεν συνιστά εγκύκλιο, αλλά εκτελεστή διοικητική πράξη κανονιστικού περιεχομένου, η οποία παραδεκτώς προσβάλλεται με αίτηση ακυρώσεως, είναι δε ανίσχυρη, διότι δεν ευρίσκει έρεισμα σε σχετική εξουσιοδοτική διάταξη, ενώ, εξάλλου, δεν έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και είναι, ως εκ τούτου, ανυπόστατη. Προβάλλεται, επίσης, ότι η ως άνω κανονιστική ρύθμιση, η οποία έχει ως συνέπεια να στερούνται οι γονείς εκπαιδευτικοί το δικαίωμα λήψεως άδειας ανατροφής με αποδοχές για τέκνο που έχει συμπληρώσει την ηλικία των δύο ετών κατά τον χρόνο διορισμού τους, θεσπίζεται κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 53 παρ. 2 του Υπαλληλικού Κώδικα, των άρθρων 4 παρ. 1, 21 παρ. 1 και 5 και 25 του Συντάγματος, των άρθρων 24 και 33 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και της Οδηγίας 2010/18/ΕΕ του Συμβουλίου.

10. Επειδή, σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 53 παρ. 2 του ν. 2721/1999, γονέας εκπαιδευτικός δικαιούται να λάβει για την ανατροφή του τέκνου του τις προβλεπόμενες για τον σκοπό

αυτό διευκολύνσεις, δηλαδή μειωμένο διδακτικό ωράριο και απαλλαγή από πρόσθετες υπηρεσίες, ή, εναλλακτικώς, την κατ' άρθρο 35 παρ. 2 του ν. 3528/2007 ειδική άδεια ανατροφής με αποδοχές, χρονικής διάρκειας εννέα (9) μηνών (και, πάντως, μέχρι να συμπληρώσει το τέκνο το απώτατο ηλικιακό όριο των τεσσάρων ετών). Για τη χορήγηση, εξάλλου, της άδειας αυτής τίθενται ως μόνες προϋποθέσεις αφενός ότι το τέκνο δεν έχει συμπληρώσει, κατά τον χρόνο υποβολής της σχετικής αίτησης, το τέταρτο έτος της ηλικίας του και αφετέρου ότι δεν έχει γίνει χρήση, για την ανατροφή του ίδιου τέκνου, των εναλλακτικώς προβλεπόμενων διευκολύνσεων. Επομένως, εκπαιδευτικός με τέκνο μικρότερο των δύο ετών κατά τον διορισμό του μπορεί να επιλέξει, βάσει των ιδιαίτερων οικογενειακών αναγκών του, είτε την παροχή εργασίας με μειωμένο ωράριο μέχρι να συμπληρώσει το τέκνο του την ηλικία των δύο ετών είτε τη λήψη εννεάμηνης άδειας ανατροφής. Αντιστοίχως, εκπαιδευτικός με τέκνο μεγαλύτερο των δύο ετών κατά τον χρόνο του διορισμού δεν δικαιούται μεν μειωμένο ωράριο για την ανατροφή του, μπορεί, όμως, να λάβει, για τον ίδιο σκοπό, ειδική άδεια διάρκειας εννέα (9) μηνών (ή μέχρι τη συμπλήρωση από το τέκνο της ηλικίας των τεσσάρων ετών, αν υπολείπεται των εννέα μηνών ο χρόνος που απομένει μέχρι το ηλικιακό αυτό όριο). Η αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή, η οποία θα εξαρτούσε τη λήψη της ειδικής άδειας ανατροφής με αποδοχές από τη θεμελίωση δικαιώματος μειωμένου ωραρίου, με συνέπεια γονέας εκπαιδευτικός να μην δικαιούται άδεια για την ανατροφή τέκνου μεγαλύτερου των δύο ετών κατά τον χρόνο διορισμού του ή να λαμβάνει άδεια αναλογικώς μειωμένη για τέκνο μικρότερο των δύο ετών κατά τον χρόνο αυτό, θα οδηγούσε, άλλωστε, σε καταστρατήγηση των διατάξεων της οδηγίας 2010/18/ΕΕ. Και τούτο, διότι θα εξαρτούσε κατ' ουσίαν τη χορήγηση της προβλεπόμενης εννεάμηνης άδειας από την προϋπόθεση να έχει ο εκπαιδευτικός ήδη διοριστεί κατά τον χρόνο γέννησης του τέκνου του, ενώ, περαιτέρω, σε περίπτωση γέννησης τέκνου σε χρόνο που απέχει πέραν των δώδεκα

μηνών από τον διορισμό, θα κατέληγε στην πραγματικότητα να θέτει ως προϋπόθεση για την πλήρη απόλαυση του δικαιώματος χρόνο απασχόλησης («περίοδο εργασίας» κατά τη διατύπωση της οδηγίας) που υπερβαίνει το επιτρεπόμενο από την οδηγία όριο του ενός έτους (πρβλ. την ως άνω απόφαση του Δ.Ε.Ε. της 25.2.2021, C-129/2020, Caisse pour l'avenir des enfants, σκ. 47).

11. Επειδή, με τα ανωτέρω δεδομένα, η προσβαλλόμενη πράξη της Προϊσταμένης της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαιδευτικού Προσωπικού Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων δεν αποδίδει ισχύον δίκαιο, αλλά εισάγει νέα ρύθμιση κανονιστικού περιεχομένου, αντίθετη προς τις ισχύουσες διατάξεις, η οποία στερείται μάλιστα νομοθετικού ερείσματος. Έχει, επομένως, εκτελεστό χαρακτήρα και προσβάλλεται παραδεκτώς με την κρινόμενη αίτηση. Η πράξη, ωστόσο, αυτή, παρά το κανονιστικό περιεχόμενό της, δεν έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5 παρ. 2 περίπτ. θ' του ν. 3469/2006 (Α' 131). Για τον λόγο προεχόντως αυτό, ο οποίος βασίμως προβάλλεται, η προσβαλλόμενη πράξη, αν και είναι ανυπόστατη, πρέπει για λόγους ασφάλειας δικαίου να ακυρωθεί (ΣτΕ Ολ. 1362/2021, 216/2016, 4754 - 4755/2012, 87/2011 κ.ά.), ενώ παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών λόγων ακυρώσεως.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Δέχεται την αίτηση.

Ακυρώνει την 108357/Ε3/21.8.2020 πράξη της Προϊσταμένης της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαιδευτικού Προσωπικού Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου.

Επιβάλλει στο Δημόσιο τη δικαστική δαπάνη της αιτούσας, η οποία ανέρχεται σε χίλια τριακόσια ογδόντα (1.380) ευρώ.

./.

θεωρηθηκε
20.12.2021
ΑΓΓΑΛ

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 27 Σεπτεμβρίου 2021

Ο Πρόεδρος του Γ' Τμήματος

Ο Γραμματέας

Π. Ευστρατίου

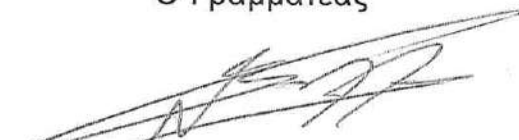

Ν. Βασιλόπουλος

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 16ης Δεκεμβρίου 2021.

Ο Προεδρεύων Αντιπρόεδρος

Ο Γραμματέας

Γ. Τσιμέκας

Ν. Βασιλόπουλος

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Για τη νόμιμη σύγκληση
Αθήνα 31/1/2022
Ο/Η Γραμματέας

Νικ. Βασιλόπουλος

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Αθήνα 31/1/2022
Γραμματέας

Νικ. Βασιλόπουλος